

اقتصادی ایران

دولت سیزدهم و آسیب‌های برنامه‌های فقرزدایی در ایران

راه مبارزه با فقر

گروه اقتصادی / طی دهه‌های اخیر همواره ریشه‌کنی فقر مطلق در کشور، یکی از برنامه‌هایی اصلی دولت‌ها اعلام شده است. هرچند براساس شاخص‌های جهانی وضعیت ایران درمقایسه با برخی از کشورهای منطقه از نظر فقر، نامناسب نیست، اما به دلایل مختلف مقابله با فقر نیازمند یک برنامه جامع و فوری است. از یک‌سو به دلیل نبود یک تعریف جامع از فقر در کشور، اطلاعات دقیقی از گسترش فقر درکشور در دسترس نیست، یعنی همان معضلی که باعث شده تا برنامه‌های مقابله با فقر نیز کارایی لازم را نداشته باشد. علاوه بر این، در طول سال‌های گذشته با رشد بالای نرخ تورم ونرخ ارز، به‌طور قطع شاخص‌های فقر در ایران با تغییرات ملموسی همراه شده است به‌طوری‌که برخی از کارشناسان انتقاد دارند که در یک دهه اخیر، درکنار بدتر شدن شاخص‌های برابری اقتصادی واجتماعی، بخش دیگری از مردم به دهک‌های درآمدی پایین درجامعه سقوط کرده‌اند.

در همین زمینه پایگاه خبری تحلیلی «نورنیوز» با توجه به آغاز به کار دولت سیزدهم، برنامه‌های فقرزدایی در ایران را مورد آسیب‌شناسی قرار داده است. براساس این گزارش، حضور ادبیات و متدولوژی‌های متعدد در تعریف و حل مسأله فقر یکی از موانع اصلی رفع فقر است. در واقع همین تنوع و تکثر روش شناختی باعث سردرگمی سیاستگذار شده است و تصویری غیر دقیق از فقر در ایران جلوی چشمان سیاستگذاران گذاشته است. مسأله فقر در ایران معاصر یکی از چالش‌های اساسی پیش‌روی سیاستگذاران بوده است. در طول سالیان طولانی علی‌رغم دستاوردهای علمی و عملی در این حوزه همچنان با چالش‌های زیادی روبه‌رو هستیم. می‌توان گفت یکی از آسیب‌های اساسی برنامه‌های فقرزدایی در ایران از گذشته تاکنون، فقدان یک اراده ملی برخاسته از درون دولت، ملت، بخش خصوصی و نهادهای مدنی بوده که باعث شده نحوه برخورد ما با این پدیده به دلیل عدم اجماع میان صاحب نظران در خصوص چستی فقر و راه‌های درمان این بیماری اجتماعی، ناکارآمد، متعارض و پیچیده باشد.

به نظر می‌رسد در کشور ما به دلایل متعددی هدایت سکان سیاست‌های فقرزدایی بدون در اختیار

فقرزدایی که باعث تداخل سیاست‌ها و نگاه‌های جزیره‌ای شده است، دسته بندی کرد. مناسب است تا دولت سیزدهم برای حل معضل فقر در ایران به دنبال همسو کردن تمام فعالیت‌های فقرزدایی ملی فقرزدایی کند. از وظایف اصلی این کمیته باید توجه به ابعاد آن و به صورت جزایری جداگانه به سیاستگذاری در حوزه فقر پرداخته شود.

■ عدم پایبندی به برنامه‌ها

برپایه این گزارش، یکی دیگر آسیب‌های مهم برنامه‌های سیاستگذاری فقر در ایران عدم پایبندی به اجرای برنامه‌های مصوب است. این عدم اجرا نیز عموماً به دلیل تعارض میان اهداف اعلام شده با رویکردهای اقتصادی و عملی دولت‌ها در اقتصاد کلان است برای مثال در دهه هفتاد

برنامه‌های مصوب اهدافی مانند ارتقای سطح رفاه و محرومیت‌زدایی داشتند اما به دلیل اجرای برنامه تعدیل ساختاری دولت سازندگی در کشور عملاً شرایط زندگی افراد جامعه بخصوص مستضعفین با بحران مواجه شد.

■ دلایل اصلی آسیب‌های سیاست‌های فقرزدایی

در این گزارش آمده است که ریشه‌های آسیب‌های سیاست‌های فقرزدایی در ایران به‌طور خلاصه در محورهای عدم اجماع روی پدیده فقر

و تعریف و انواع آن بین نخبگان علمی واجرابی کشور، آشنگی و پراکندگی و تعارض در سیاست‌ها و برنامه‌های فقرزدایی و تعدد نهادهای متولی به‌طور کلی محاسبات مربوط به خط فقر به چند گروه تقسیم کرد. برای این گروه‌ها به‌طور کلی محاسبات را حداقل برای نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

■ حدود ۲ درصد ایرانیان زیر خط فقر شدید هستند

وی اظهار می‌کند: خط فقر شدید یا کم‌رشدن، ۲- خط فقر نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

طبقه‌بندی می‌شود؛ این محاسبات را حداقل برای برآورد ۱- خط فقر شدید یا کم‌رشدن، ۲- خط فقر نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

طبقه‌بندی می‌شود؛ این محاسبات را حداقل برای برآورد ۱- خط فقر شدید یا کم‌رشدن، ۲- خط فقر نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

طبقه‌بندی می‌شود؛ این محاسبات را حداقل برای برآورد ۱- خط فقر شدید یا کم‌رشدن، ۲- خط فقر نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

طبقه‌بندی می‌شود؛ این محاسبات را حداقل برای برآورد ۱- خط فقر شدید یا کم‌رشدن، ۲- خط فقر نسبی و ۳- خط فقر مطلق و به تفکیک کلیه استان‌ها برای سیاستگذاری در خصوص جمعیت زیر هر سه نوع خط فقر مذکور ضروری دانست.

کارشناسان در گفت‌وگو با «ایران» تأکید کردند

فرسودگی ناوگان مهم‌ترین مانع توسعه حمل‌ونقل کشور

◀ | صفحه ۶

رشد معقول نقدینگی، قابل قبول است

بر اساس گزارشی که اخیراً بانک مرکزی ارائه کرده است حجم نقدینگی طی سه ماهه ابتدایی سال جاری از ۳۷۰۰ هزار میلیارد تومان عبور کرده و در قیاس با مدت مشابه سال گذشته ۶٫۶ درصد رشد یافته است؛ حال در مورد اینکه

افزایش حجم نقدینگی چه مزایا و معایبی در اقتصاد و معیشت خانوارها دارد، صحبت‌های متعددی مطرح است. اگر بخواهیم به‌صورت کلی به موضوع افزایش حجم نقدینگی و تأثیر آن بر معیشت خانوارها بگویم تنها یک صحبت علمی وجود دارد و آن اینکه رشد نقدینگی اگر منطقی و معقول نباشد باعث کاهش ارزش پول ملی و کوچک شدن سفره خانوارها می‌شود. از این روز زمانی می‌توان رشد نقدینگی را مناسب دانست که اقتصاد به پویایی برسد ولی اگر چنین اتفاقی رخ ندهد و برعکس شاهد ضعیف شدن آن باشیم، یقیناً باید با سیاست‌های پولی مانع از افزایش حجم نقدینگی شد. ما همواره گفته‌ایم که رشد نقدینگی باعث افزایش تورم و معضل برای اقتصاد می‌شود لذا بانک مرکزی باید مرتب این موضوع را رصد کند و اجازه ندهد رشد نقدینگی باعث افول اقتصادی شود.

اکنون که برخی‌ها عنوان می‌کنند رشد نقدینگی طی سال جاری باعث شد در شرایط سخت کرونا و تحریم از رکود خارج شویم، قابل قبول نیست. درست است که این امر تا حدودی تأثیر داشت ولی باید دید که چه چیزی داده شد و چه بخش اعظم آن ناشی از تحریم است دوباره شاهد کوچک شدن سفره های مردم و کاهش ارزش پول ملی بودیم. بدین جهت رشد نقدینگی زمانی می‌تواند کمک کننده باشد که باعث کاهش پول ملی، تورم و کوچک شدن سفره‌های مردم نشود.

با توجه به وضعیت موجود یک توصیه به دولت جدید دارم و آن اینکه برای خروج از رکود، سراغ افزایش حجم نقدینگی نرود و از تجربیاتی که طی سال‌های گذشته دولت روحانی داشته است، استفاده کند. دولت روحانی بدترین تحریم‌ها را تجربه کرد و از سوبنی شیوع ویروس کرونا هم عامل دیگری شد تا سیاست‌های پولی و مالی را با چالش‌هایی مواجه شود. حتی در برخی از موارد دولت گذشته سعی کرد با آزمون و خطا جلو برود تا شاید بهترین راهکار را برای کنترل نقدینگی، حفظ ارزش پولی ملی و کاهش نرخ تورم پیاده‌سازی کند. با توجه به چنین امری می‌توان از تجربیات گذشته بهره برد و سیاست‌های پولی و مالی را به سمتی هدایت کرد تا اقتصاد با کمترین معضل مواجه شود.

برای آنکه اقتصاد از رکود خارج شود، راه‌های مناسب‌تر و علمی وجود دارد اما تأکید می‌کنم برای برون رفت از مشکلات اقتصادی، کاهش نرخ تورم و ارزش دادن به پول ملی، برگشت به برجام و مذاکره با سایر کشورها اثر گذارتر است.

یادداشت

علی غنباری
استاد دانشگاه

تورم‌زا به دست‌کاری‌های قیمتی در جامعه که در ساختارهای حکومتی شکل می‌گیرد، برمی‌گردد. دستکاری قیمت حامل‌های انرژی و افزایش قیمت بنزین و گاز و برق که در سال ۱۳۸۹ با عنوان هدفمندسازی یارانه‌ها انجام شد و در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۶ تکرار شد، یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد تورم در جامعه بوده است.

■ افزایش قیمت ارز، عامل دیگر ایجاد تورم

رئیس انجمن علمی اقتصاد سلامت ایران همچنین افزایش قیمت ارز را عامل مهم دیگر تورم در جامعه می‌داند و می‌گوید: اقتصاددانان تورم را مالیات فقر قلمداد کرده‌اند؛ مالیاتی که فقرا به ثروتمندان می‌دهند، چراکه در اثر سیاست‌های تورمی قدرت خرید دستمزدبگیران، بازنشستگان، معلمان، کارگران و کشاورزان به‌طور مرتب کاهش پیدا می‌کند و برعکس ارزش سرمایه‌های ثابت در

■ مهم‌ترین سیاست برای کاهش فقر

رئیس انجمن علمی اقتصاد سلامت ایران با تأکید بر اینکه مهم‌ترین سیاست برای کاهش فقر، مبارزه با فقر نیست، بلکه پیشگیری از فقر است، می‌گوید: پیشگیری از فقر یعنی سیاست‌هایی را دنبال کنیم که تورم را به دنبال خود نیاورد، ارزش پول ملی را حفظ کنیم، سعی کنیم قیمت‌ها بالا نزنند، تورم را کنترل کنیم و از سیاست‌های تورم‌زا به‌طور جدی اجتناب کنیم. واعظ مهدوی ادامه داد: باید سعی کنیم کاری کنیم که نرخ ارز افزایش نیابد و از افزایش‌های نابخردانه قیمت حامل‌های انرژی دست برداریم. همچنین تولید را محور قرار دهیم و کاری کنیم که تولید واقعی و فناورانه برای تولیدکنندگان به صرفه باشد و سرمایه‌ها به تولید جذب شود. تولید فناورانه، اشتغال مولد را به دنبال خواهد آورد و اشتغال باعث ایجاد درآمد برای نیروی کار می‌شود و قدرت خرید کارگران بالا می‌رود و این خود به‌طور مضاعف باعث افزایش رونق اقتصادی و تولید بیشتر می‌شود. در سایه تولید فناورانه، توزیع عادلانه درآمد‌ها صورت می‌پذیرد و فقر کاهش می‌یابد و تورم مهار و امید به آینده ایجاد می‌شود؛ همچنین اعتماد اجتماعی شکل می‌گیرد و اینها همه اثرات فزاینده هم را تشدید می‌کنند. بنابراین تورم‌زدایی مهم‌ترین عامل پیدایش فقر و جامعه هستند. بخش مهمی از سیاست‌های حمایت از تولید فناورانه ملی است.

آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای شماره ۱۵۰/ب/۱۴۰۰

شرکت مهندسی خدمات صنعتی ایران خودرو (ایسیکو) در نظر دارد تأمین و انجام سرویس‌های ایاب و ذهاب کارکنان شرکت ایران خودرو و در مسیر جنوب غربی کرچ را از طریق برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

نشانی: کیلومتر ۱۴ آزاد راه تهران – کرچ، شهرک پیکان شهر، شرکت ایسیکو، ساختمان سمند ۶، طبقه ۷، مدیریت امور قرارداده‌ها، اداره قرار دادهای خدمات صنعتی مر اجهه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۱۲۷۹۳۹۰۶ تماس حاصل نمایید.

❖ بدیهی است دریافت اسناد مناقصه و ارائه مدارک مربوطه هیچ‌گونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و مناقصه‌گر از در رد پیشنهادات مختار است.

❖ ضمناً هزینه چاپ آگهی‌های مناقصه در دو نوبت به‌عهده برنده مناقصه می‌باشد.

آگهی فراخوان شناسایی پیمانکار مناقصه شماره ۲/۰۲۰۰

دستگاه مناقصه‌گر ا ر: شرکت تولید و توسعه انرژی اتمی ایران – طرح نیروگاه اتمی بوشهر

موضوع مناقصه: خدمات فنی و تأسیساتی ساختمان‌های اداری و نگهداری از تأسیسات زیر بنایی طرح نیروگاه بوشهر

مدت و محل اجرای کار: ۱۴ ماه – طرح نیروگاه اتمی بوشهر

شرایط مناقصه:

الف: ارائه گواهی تعیین صلاحیت عمومی و گواهی صلاحیت ایمنی سال جاری از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان بوشهر

ب: ارائه آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا اعضای جامعه حسابداران رسمی (مقتبی به ۹۹/۲/۱۰)

ج: مهلت و نحوه دریافت اسناد ارزیابی کیفی: داوطلبین می‌بایست از تاریخ درج آگهی نوبت دوم حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۵/۲۶ یا در دست داشتن معرفی‌نامه کتبی جهت دریافت اسناد و مدارک ارزیابی کیفی به آدرس نیروگاه اتمی بوشهر – امور قرارداده‌ها و حقوقی طرح اقدام نمایند.

د: تاریخ و محل تحویل اسناد ارزیابی کیفی: داوطلبین می‌بایست اسناد و مدارک ارزیابی تکمیل شده را حداکثر تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۰/۶/۱۳ به آدرس بوشهر نیروگاه اتمی – دفتر امور قراردادهای طرح تحویل نمایند.

ه: بدیهی است مناقصه‌گر پس از بررسی اسناد و مدارک ارزیابی کیفی داوطلبین و در چارچوب ضوابط و مقررات داخلی، از شرکت‌هایی که حداقل امتیاز لازم (۵۰) را کسب نموده‌اند جهت دریافت اسناد مناقصه دعوت بعمل می‌آورد. ارائه مدارک هیچ‌گونه حقی را جهت متقاضیان برای شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

و: هزینه درج آگهی به‌عهده برنده مناقصه می‌باشد.

در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۳۱۱۱۷۱۴۵ – ۰۷۷ تماس حاصل فرمایید.

طرح نیروگاه اتمی بوشهر – امور قرارداده‌ها و حقوقی

فراخوان آگهی مزایده (یک نوبته)

سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین در نظر دارد به استناد مجوز هیأت‌مدیر مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ پروژه بهره‌برداری از خطوط پردازش و تفکیک پسماند به‌منظور تولید روانه حداقل ۲، ۲ تن مواد خشک قابل بازیافت از حدود ۴۰۰ تن پسماند ورودی به‌خطوط پردازش و تولید ماده اصلاح‌کننده بافت خاک (ماده اولیه کود کمپوست) به‌میزان حداقل ۱۱ تن در روز در مجتمع پردازش و دفع پسماند محمدآباد واقع در کیلومتر ۲۵ جاده بوئین زهرای قزوین مقابل کارخانه شیشه لیا، (مطابق سایر مدارک ملحقات پیوست اسناد) را از طریق برگزاری مزایده عمومی واگذار نماید. متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

❖ برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) می‌باشد و کلیه مراحل فرآیند مزایده شامل دریافت اسناد، ارائه تصویر تضمین شرکت در مزایده (ودیعه)، ارسال پیشنهاد قیمت و اعلام به برنده دربستر سامانه امکان‌پذیر است.

❖ **تضمین شرکت در مزایده:** ۶۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال (شصت و چهار میلیون ریال)

❖ ضمناً هزینه انتشار آگهی به‌عهده برنده مزایده می‌باشد.

❖ **نشانی:** قزوین، خیابان نواب جنوبی، جنب شهرداری منطقه یک سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین، کدپستی ۵۱۳۶۷ – ۴ – ۳۴۱۹۷

❖ **تلفن:** ۰۲۸ – ۳۳۲۴۰۷۳۰